

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Kształcenie i doskonalenie nauczycieli

Międzyzdroje, 5 grudnia 2019 r.

Kształcenie nauczycieli

Od roku akademickiego 2019/2020 kształcenie nauczycieli w szkołach wyższych prowadzone jest na podstawie nowych przepisów, które wprowadzają istotne zmiany w dotychczasowym sposobie kształcenia nauczycieli. Przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.) oraz zawarte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 1450) stanowią o tym, że:

-
- kształcić nauczycieli mogą wyłącznie uczelnie spełniające warunki określone w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym;
  - kształcenie nauczycieli zawsze obejmuje 5-letni cykl (jako studia jednolite magisterskie lub studia I i II stopnia realizowane w tym samym zakresie);
  - kształcenie nauczycieli wczesnej edukacji jest prowadzone wyłącznie w trakcie jednolitych studiów magisterskich;
  - kształcenie nauczycieli pedagogów specjalnych może być prowadzone wyłącznie w trakcie jednolitych studiów magisterskich oraz w przypadku nauczycieli posiadających już kwalifikacje do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć edukacyjnych – w trakcie studiów podyplomowych;
  - w Polskiej Komisji Akredytacyjnej powstał odrębny zespół, który będzie oceniał jakość kształcenia nauczycieli w uczelniach.

Od 1 października 2019 r. kształcenie nauczycieli jest prowadzone na podstawie przepisów określonych w *rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 1450)*, w którym uregulowano odrębnie:

- standard kształcenia nauczycieli przedmiotu/zajęć edukacyjnych;
- standard kształcenia nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
- standard kształcenia nauczycieli - pedagogów specjalnych.

Standardy te określają:

- sposób organizacji kształcenia,
- realizowane zajęcia,
- minimalną liczbę godzin poszczególnych zajęć,
- efekty uczenia się (ogólne i szczegółowe),
- wymagania w stosunku do osób prowadzących kształcenie nauczycieli,
- wymagania dotyczące infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia.

Standardy kształcenia nauczycieli wskazują również zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które powinien uzyskać absolwent, aby osiągnąć wskazane w standardzie ogólne i szczegółowe efekty uczenia się.

W standardach kształcenia nauczycieli przedmiotów (zajęć) znacząco zwiększono wymiar zajęć z zakresu dydaktyki, ale także psychologii i pedagogiki

było	jest
Ogólne przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne – 90 godzin	Psychologia – 90 godzin Pedagogika – 90 godzin
Przygotowanie pedagogiczne do poszczególnych etapów edukacyjnych – 60 godzin	
Podstawy dydaktyki – 30 godzin	Podstawy dydaktyki – 60 godzin
Dydaktyka przedmiotu 90 godzin	Dydaktyka przedmiotu – 150 godzin (90 godzin jeśli przedmiot lub zajęcia występują tylko na jednym etapie edukacyjnym)
Razem 270 godzin oraz 150 godzin praktyki szkolnej	Razem 390 godzin (330 godzin) oraz 150 godzin praktyki szkolnej

- określono limit 2/3 godzin zajęć z psychologii i pedagogiki, które mogą być realizowane w formie wykładów i ćwiczeń; pozostałe godziny zajęć są realizowane w sposób zintegrowany z praktyką szkolną;
- zajęcia z dydaktyki powinny być realizowane w sposób zintegrowany z praktyką szkolną;
- na podstawie nowych standardów, kształcenie teoretyczne w większym niż dotychczas stopniu będzie realizowane na podstawie doświadczeń praktyki szkolnej.

W standardzie kształcenia nauczycieli przedszkoli i klas I – III opisano szczegółowo również zakres kształcenia merytorycznego i obowiązkowe wymiary zajęć z poszczególnych edukacji składających się na kształcenie zintegrowane (polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej itd.) oraz wymiar zajęć z metodyk poszczególnych edukacji. Zniesiono możliwości uzyskania przygotowania do zawodu nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w ramach studiów podyplomowych. Kształcenie nauczycieli przedszkoli i klas I-III szkół podstawowych będzie prowadzone **wyłącznie** w trakcie jednolitych pięcioletnich studiów magisterskich.

Każdy absolwent studiów magisterskich na kierunku pedagogika specjalna (jednolitych pięcioletnich) niezależnie od ukończonej specjalności będzie posiadał również przygotowanie i kwalifikacje do zajmowania stanowiska dodatkowego nauczyciela (wspomagającego) w kształceniu integracyjnym.

Uczelnia ma obowiązek potwierdzenia w suplemencie do dyplomu, że absolwent studiów zrealizował standardy przygotowania do zawodu nauczyciela oraz wskazania przedmiotów (zajęć) i etapów kształcenia, do których został przygotowany (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 ze zm.).

STUDIA PODYPLOMOWE. ZMIANY:

- 1. Likwidacja możliwości uzyskania przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w ramach studiów podyplomowych.**
Nowe standardy weszły w życie w dniu 3 sierpnia 2019 roku i od tego dnia ustawodawca nie przewiduje już możliwości nabywania kwalifikacji w zakresie edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej w toku studiów podyplomowych.
- 2. Zmiana ilości godzin zajęć oraz godzin praktyk na studiach podyplomowych.**
Wzrasta liczba godzin zajęć jakie będą realizować standardy kształcenia w poszczególnych specjalnościach. Uczelnie muszą dostosować dotychczasowe programy studiów, a w wielu przypadkach opracować je na nowo, tak aby spełniały wymagania. Dotychczasowe liczby godzin praktyk również ulegają zwiększeniu z 60h do 90h lub z 120h do 180h.

3. W standardach Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zapisał wymogi dotyczące kadry prowadzącej zajęcia na studiach podyplomowych dla nauczycieli.

Zapis brzmi: „W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela prowadzonym na studiach podyplomowych biorą udział wyłącznie osoby uczestniczące w kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela, prowadzonym przez uczelnię w ramach studiów pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, na kierunku odpowiadającym zakresowi kształcenia na studiach podyplomowych”.

Studia podyplomowe nadające kwalifikacje nauczycielskie trwają nie krócej niż trzy semestry

W Ministerstwie Edukacji Narodowej przygotowywany jest projekt rozporządzenia w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, które będzie spójne z nowymi standardami kształcenia nauczycieli i będzie dotyczyło osób uzyskujących kwalifikacje zgodnie z nowymi standardami kształcenia.

Powyższe uregulowania dotyczyć będą wyłącznie osób, które podjęły kształcenie – zgodnie z nowymi standardami.

Kwalifikacje uregulowane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. poz. 1575 ze zm.)

W ocenie Ministerstwa Edukacji Narodowej obecnie największą wątpliwość budzi przepis obowiązującego rozporządzenia dotyczący kwalifikacji nauczycieli, którzy ukończyli studia na kierunku (specjalności), który nie odpowiada ściśle nauczalnemu przedmiotowi

W powyższym przypadku zastosowanie ma przepis § 3 ust. 1 pkt 2 i § 4 ust. 1 pkt 2 ppkt b rozporządzenia:

„... kwalifikacje posiada osoba, która ukończyła studia na kierunku, którego efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, w zakresie wiedzy i umiejętności obejmują treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, wskazane w podstawie programowej dla tego przedmiotu na odpowiednim etapie edukacyjnym, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne...”

(przykład: osoby, które ukończyły technologię chemiczną i nauczają chemii lub historię i nauczają wiedzy o społeczeństwie)

Ustalenie czy ukończony kierunek studiów - w przypadku kiedy nie odpowiada on ściśle nauczalnemu przedmiotowi - daje wystarczające kwalifikacje i tym samym spełniony jest wskazany warunek, należy do dyrektora szkoły, który stosownie do art. 68 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148 ze zm.) jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Do jego kompetencji należy podejmowanie określonych przepisami prawa decyzji w zakresie spraw pracowniczych.

Ocena zawsze dokonywana być powinna z uwzględnieniem zakresu kształcenia zrealizowanego na studiach i zakresu treści podstawy programowej dla danego przedmiotu.

ZMIANY DOTYCZĄCE DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

- W przepisach **ustawy Karta Nauczyciela** :
  - w art. 6 - wprowadzono dodatkowy **przepis zobowiązujący nauczycieli do doskonalenia zawodowego zgodnie z potrzebami szkoły**
  - w art. 70c – wprowadzono dla **nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczycieli praktycznej nauki zawodu obowiązek odbywania szkoleń branżowych** odpowiednio u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, prowadzących działalność związaną z nauczaniem zawodem, realizowanych w trzyletnich cyklach, w łącznym wymiarze 40 godzin w cyklu.
  - w art. 70a ust. 1 – wprowadzono zmianę umożliwiającą **dofinansowanie obowiązkowych szkoleń branżowych ze środków wyodrębnianych w budżetach organów prowadzących szkoły na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli.**
  - na mocy art. 70d Minister Edukacji Narodowej wydał rozporządzenie z dnia **23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz. U. poz. 1653)**

zmiany w KN wprowadzono przepisami ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz. U. poz. 1653)

§ 3

1. Na każdy rok szkolny **dyrektor szkoły określa potrzeby** w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły, uwzględniając:

1) **wyniki nadzoru** pedagogicznego;

2) **wyniki odpowiednio egzaminu ósmoklasisty, egzaminu zawodowego lub egzaminu maturalnego**;

3) **zadania związane z realizacją podstawy programowej** kształcenia ogólnego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148 ze zm.) lub podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy - Prawo oświatowe;

4) **wymagania wobec szkół i placówek**, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 44 ust. 3 ustawy - Prawo oświatowe;

5) **wnioski nauczycieli** o dofinansowanie kosztów, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. a, lub opłat, o których mowa w § 2 pkt 3, o których dofinansowanie ubiega się nauczyciel.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz. U. poz. 1653)

2. Dyrektor szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe w rozumieniu art. 4 pkt 28a lit. a ustawy – Prawo oświatowe, placówki kształcenia ustawicznego lub centrum kształcenia zawodowego, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy, **określa potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły, placówki lub centrum, **uwzględniając także szkolenia branżowe ujęte w harmonogramie**, o którym mowa w § 8, finansowane ze środków, o których mowa w art. 70c ust. 11 pkt 3 ustawy.**

cd.

nowe terminy obowiązujące od 1 września 2019 r.

§ 4

Dyrektorzy szkół do dnia **31 października danego roku** składają do organu prowadzącego wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w następnym roku kalendarzowym, uwzględniające potrzeby, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2.

§ 5

Organ prowadzący do dnia **31 stycznia danego roku** opracowuje na dany rok kalendarzowy plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 3a ustawy, uwzględniając:

- 1) wnioski dyrektorów szkół, o których mowa w § 4;
- 2) wyniki egzaminu ósmoklasisty, egzaminu zawodowego lub egzaminu maturalnego;
- 3) podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa, ustalone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zgodnie z art. 60 ust. 3 pkt 1 ustawy - Prawo oświatowe;
- 4) stopień realizacji harmonogramu szkoleń branżowych, o którym mowa w § 8.

ZMIANY DOTYCZĄCE DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

Przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe **od 1 września 2019 r.** wprowadzono obowiązek uzyskania akredytacji przez publiczne i niepubliczne placówki doskonalenia w celu podniesienia jakości usług oferowanych przez placówki.

art. 184 ustawy Prawo oświatowe

1. Placówki doskonalenia są obowiązane uzyskać akredytację stanowiącą potwierdzenie, że dana placówka zapewnia wysoką jakość prowadzonych form doskonalenia nauczycieli.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do publicznych placówek doskonalenia, o których mowa w [art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6](#), ust. 7 pkt 2 i ust. 14.
3. Akredytację przyznaje kurator oświaty właściwy dla siedziby placówki, w drodze decyzji administracyjnej, wydawanej po przeprowadzeniu przez zespół powołany przez kuratora oświaty oceny działalności danej placówki w zakresie określonym w ust. 4.

Lp.	województwo	liczba pdn posiadających akredytację	liczba pdn posiadających akredytację wstępną	liczba pdn, w stosunku do których wszczęto i nie zakończono postępowania	liczba pdn, które złożyły odwołanie i nie ma jeszcze decyzji MEN	
1	Dolnośląskie	22	3	0	0	
2	Kujawsko-pomorskie	9	1	0	0	
3	Lubelskie	7	6	0	0	
4	Lubuskie	3	1	0	0	
5	Łódzkie	10	5	2	0	
6	Małopolskie	12	4	0	0	
7	Mazowieckie	21	11	1	0	
8	Opolskie	6	0	0	0	
9	Podkarpackie	12	5	0	0	
10	Podlaskie	6	0	1	0	
11	Pomorskie	10	2	4	0	
12	Śląskie	19	8	3	1	
13	Świętokrzyskie	8	4	1	0	
14	Warmińsko-mazurskie	9	5	0	0	
15	Wielkopolskie	13	4	3	0	
16	Zachodniopomorskie	8	1	0	1	
	Razem	175	60	15	2	razem wszystkie: 252

Dziękuję za uwagę